

БОРИСЕНКО Марія Юрїївна – кандидат мистецтвознавства (2005), доцент (2015), доцент кафедри теорії музики Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, членкиня Національної всеукраїнської музичної спілки (2018), Національної спілки композиторів України (2024).

Викладає навчальні дисципліни:

Освітній рівень «Бакалавр» – «Спеціальний клас», «Дипломна робота бакалавра», «Сольфеджіо», «Гармонія», «Вступ до фаху», «Теоретичні проблеми сучасної музики».

Освітній рівень «Магістр» – «Музикознавчо-педагогічна майстерність», «Підготовка дипломної роботи магістра», «Наукова практика», «Музично-просвітницька майстерність».

Третій освітньо-науковий рівень – «Підготовка дисертаційного дослідження».

Наукові профілі, контакти

ID ORCID 0000-0002-5690-3917

НМБ Scopus

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57890448600>

Профіль в Google Академі: <https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&user=-nMcfR0AAAAJ>

Електронна пошта: m.borisenko1919@gmail.com , dbor@ukr.net , mariya.borysenko@num.kh.ua

Коротка біографія. Борисенко М.Ю. – музикознавець, викладач, лектор, музичний критик. Закінчила Харківське музичне училище ім. Б. М. Лятошинського за фахом «теорія музики» (1993), класи Глаубермана І. Л., Кравець В. Ф., Зареченської А. С.; Харківський державний інститут мистецтв імені І. П. Котляревського за спеціалізацією «Музикознавство» (1998) та аспірантуру при ХНУМ імені І. П. Котляревського (2001) – науковий клас заслуженого діяча мистецтв України, кандидата мистецтв., професора Ігнатченка Г.І. 2005 р. – захистила кандидатську дисертацію «Жанр транскрипції в системі індивідуального композиторського стилю».

Лауреат секції-конкурсу «Музикознавство» Всеукраїнського Фестивалю імені М. В. Лисенка (м. Київ, Україна, 1993), стипендіат Фонду підтримки молодих обдарувань імені Є. П. Кушнарьова (м. Харків, Україна, 1998), стипендіат Ріхард-Вагнер-Фестивалю (м. Байройт, Німеччина, 2000),

переможець Музичної вікторини австрійського музичного журналу «*Osterreichische Musikzeitschrift*» (м. Відень, Австрія, 2000), нагороджена грамотою міськради м. Харкова (2017).

Керівник СНТ ХНУМ (2005–2021), науковий керівник Міжнародної конференції для студентів, аспірантів і докторантів «Мистецтво та шляхи його осмислення в дослідженнях молодих науковців» (2005–2021); редактор збірника наукових тез за матеріалами конференції (2007–2018); постійний член оргкомітету та журі Всеукраїнської Олімпіади з музично-теоретичних дисциплін (від 2005), Всеукраїнського конкурсу з теорії музики імені Т.С. Кравцова (від 2015); член оргкомітету та модератор I, II Міжнародного Круглого столу «Методологія, методика і практика викладання музично-теоретичних дисциплін» (2017, 2022).

Головний редактор та співрозробник офіційного сайту та медіа-каналу ХНУМ імені І. П. Котляревського (від 2017). Член Національної всеукраїнської музичної спілки, Шубертівського та Вагнерівського музичних товариств м. Харкова. Ведуча лекторіїв, концертів, у тому числі, концертних серій з творів композиторів Харкова. Підготувала понад 50 концертних виступів студентів-музикознавців в якості лекторів.

Педагогічна робота та наукові досягнення. Керує бакалаврськими, магістерськими (понад 40), дисертаційними дослідженнями (5), написанням наукових статей студентів та аспірантів.

У науковому класі Борисенко М.Ю. є захищені кандидати мистецтвознавства, доктори філософії за спеціальністю 025 – «Музичне мистецтво»: Плющенко М.Ю. («Темброво-фактурна специфіка транскрипцій з участю баяна чи акордеона композиторів Харкова кінця ХХ – початку ХХІ століття»), Давітадзе А.Г. (Жанр обробки народної пісні в творчості Л. ван Бетховена), Каширцев Р.Г. (Інтерпретаційний потенціал тембру та фактури в оркестрових творах композиторів першої половини ХХ століття.).

Автор понад 30 наукових та навчально-методичних праць, у тому числі англійською мовою, понад 300 рецензій та нарисів у всеукраїнських і міських періодичних виданнях (журналах, газетах, інтернет-виданнях).

Основні публікації:

1. Борисенко М. Ю. Бах – Веберн. Фуга-річерката № 2 з «Музичного дарунку»: До проблеми інтерпретації першоджерела // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: зб. наук. пр. Харків : Наук. світ, 2002. Вип. 9. С. 85–98.

2. Борисенко М. Ю. Жанр транскрипції в системі індивідуального композиторського стилю : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства. Харків, 2005. 17 с.

3. Борисенко М. Ю. Жанр транскрипції в системі індивідуального композиторського стилю : дис. ... канд. мистецтвознавства. Харків, 2004. 195 с.

4. Борисенко М.Ю. Транскрипція як різновид композиторської інтерпретації: типологічні ознаки та дефініція / М. Ю. Борисенко // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти / Харк. держ. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського ;

ред.-упор. О. Г. Рощенко, Л. В. Шаповалова. – Вип. 17. – Х. : ХДУМ, 2006. — С. 209-223.

5. Борисенко М. Ю. Транскрипції і транспозиції: метод компаративного розгляду // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. пр. / ХДУМ ім. І. П. Котляревського. Харків, 2009. Вип. 27. С. 71–88.

6. Борисенко М.Ю. Явище та поняття транскрипції в музиці. Історія і теорія питання / М.Ю. Борисенко // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв : Зб. наук. тр. / [за ред. Даниленка В.Я.] – Х. : ХДАДМ, 2010. – С. 169-174.

7. Борисенко М.Ю. Ранні форми допрофесійного багатоголосся у колі сучасних питань навчального курсу поліфонії / М.Ю. Борисенко // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: Збірник наукових статей ХДУМ ім. І.П. Котляревського / ред.-упор. Л.В. Шаповалова. – Вип. 28. – Харків : «С.А.М.», 2010. – С. 260-273.

8. Борисенко М. Ю. Сучасні трансмісії музичного слуху в системі профільної освіти: уроки історії / М.Ю. Борисенко // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти: Збірник наукових статей ХДУМ ім. І.П. Котляревського / ред.-упор. Л.В. Русакова. – Харків. : «С.А.М.», 2010. – Вип. 30. – С. 380-393.

9. Теоретичне музикознавство: рух у часі // Pro Domo Mea : Нариси. До 90-річчя з дня існування Харківського державного університету мистецтв ім. І.П. Котляревського ; ред. Т.Б. Веркіна, Г.А. Абаджян, Г.Я. Ботунова. – Х. : ХДУМ, 2007. – С. 170-185.

10. Борисенко М.Ю. Гетерофонні принципи ранніх форм багатоголосся в усній та письмовій музичних традиціях : Методичний посібник з курсу «Поліфонія» для студентів вищих навч. муз. закладів / Харк. нац. ун-т мистецтв імені І.П. Котляревського. – Х. : «С. А. М.» ХНУМ, 2015. – 56 с.

11. Борисенко М.Ю. Сольфеджіо на матеріалі творів композиторів Нововіденської школи. Навчальна програма спецкурсу для студентів виконавсько-музикознавчого факультету вищих навчальних закладів культури і мистецтв III – IV рівнів акредитації зі спеціальності 6.020205 «Музичне мистецтво» / Харк. нац. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. – Х. : «С. А. М.», 2015. – 28 с.

12. Борисенко М.Ю. Людина та його час : Нінель Лібероль – музикознавець та письменниця-мемуарист // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. – Вип. 43 / Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського ; ред. упоряд. Л. В. Русакова. – Харків : Видавництво ТОВ «С. А. М.», 2015. – С. 34-58.

13. Борисенко М.Ю. Людина з променистою усмішкою // Тарас Сергійович Кравцов : [збірка] / упоряд. Н. А. Масленікова ; заг. ред. Л. І. Шубіна ; ред. Л. І. Григор'єва ; відпов. за вип. І. С. Драч / Харк. нац. Ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. – Х. : «Фактор», 2018. – С. 40-43.

14. Борисенко М.Ю. Навчальний курс «Сольфеджіо» в системі фахової підготовки студентів-музикознавців і композиторів: сучасні напрямки вищої музичної освіти (освітній ступінь «Бакалавр») // Scientific and pedagogic internship «Modern approaches to the organization of the educational process in the area of cultural studies, art history and music studies in Ukraine and EU countries». October 19 – November 27, 2020. Wloclawek, Republic of Poland, 2020. S. 23–26. Науково-методичні тези.

15. Борисенко М.Ю. Становлення харківської музично-теоретичної наукової школи: на перетині мистецтва, науки та освіти // Музичне мистецтво і культура. 2021. Випуск 32 книга 1. Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової: Гельветика, 2021. С. 307–323.

16. Борисенко М.Ю. Сторінки історії харківської музично-теоретичної школи // International scientific and practical konferenz «Cultural studies and art criticism: things in common and development prospects» : conference proceedings, November 27-28, 2020. Venice : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2020. S. 87–90.

17. M. Borysenko – M. Chernyavska – N. Ocheretovska: Composers' Dialogues with Beethoven: Modern Stylistic Dimensions of Musical Classics. IRASM 53 (2022) 1: 37-55. (Web of Science, Scopus). [In English].
18. Yarko, M., Borysenko, M., Buchok, L., Karalius, M. (2023). Piano Works of Transcarpathian Composers of the 20th and Early 21st Centuries: The Phenomenon Research Algorithms. *Studia Musicologica*, 19 Jun 2023, 209–239. Scopus. [In English].
19. Борисенко М.Ю. Музикознавчі рефлексії у формі «Прелюдії та фуґи»: Авторський концерт Сергія Турнеєва. Аспекти історичного музикознавства: зб. наук. ст. Вип. XXXI (31). Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; ред.-упоряд. Л. В. Русакова, Я. О. Сердюк. Харків: ХНУМ, 2023. С. 87–132.
20. Борисенко М.Ю. Точніше, аніж точно : Сергій Турнеєв – Людина та Музикант / М. Ю. Борисенко [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://mus.art.co.ua/tochnishe-anizh-tochno-serhij-turnjejev-lyudyna-muzykant/>. — Загол. з екрану. 2016.
21. Борисенко М.Ю. Концерт пам'яті В. Наливайко [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://dum.kharkov.ua/events1603.htm>. — Загл. с екрана.
22. Рубрика офіційного сайту ХНУМ імені І. П. Котляревського «Пам'яті видатних музикантів»: В. М. Алтухова, Т.Б. Веркіної, А.В. Калабухіна, Л. М. Колодуба, В. Б. Наливайка, Ш. Г. Палтаджяна, К. Пендерецького, В. М. Птушкіна, М. М. Скорика, О.Л. Холоденка, Л. Шубіної.
23. Музикознавець розповіла про фестиваль «Харківські Асамблеї-2019» : Медіа-група Об'єктив [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.objectiv.tv/objectively/2019/10/31/muzykoved-rasskazala-o-festivale-harkovskie-assamblei-2019-i-pobeditelyah-mezhdunarodnogo-konkursa-muzykalnogo-iskusstva/> - 0,5 д.а.
24. Борисенко М.Ю. Полтавський шлях [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://num.kharkiv.ua/1182-misteczki-proekt-xnum-u-poltavi> 2019.
25. Концерт Студентського симфонічного оркестру (камерний склад) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://num.kharkiv.ua/1143-podii-lyutogo-2019#ev107> 2019
26. Борисенко М.Ю. XXVII «Харківські Асамблеї» на честь Людвіґа ван Бетховена // Український інтернет-журнал «Музика» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://mus.art.co.ua/khkhvii-kharkivs-ki-asamblei-na-chest-liudviga-van-betkhovena/> . — Загол. з екрану. 2020.
27. Шлях у мистецтві тривалістю в життя: до 90-річчя від Дня народження Анатолія Калабухіна // Українська музична газета № 3 (117), липень–вересень 2020. С. 6.
28. Борисенко М.Ю. Вечір сучасної української фортепіанної музики з творів К. Бліоха, О. Щетинського [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://num.kharkiv.ua/1641-den-ii> 2020.
29. Борисенко М.Ю. Теми Л. Бетховена у дзеркалі джазових імпровізацій. Сергій Давидов (фортепіано, Харків) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://num.kharkiv.ua/1672-den-viii> 2020.
30. Борисенко М.Ю. Творчий вечір композитора, піаніста, народного артиста України Володимира Птушкіна. У програмі твори В. Птушкіна, Е. Таваккола [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://num.kharkiv.ua/1673-den-x#q2> 2020.
31. Щоденники Міжнародного фестивалю «Харківські Асамблеї» на офіційному сайті ХНУМ імені І. П. Котляревського [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://num.kharkiv.ua/assemblies/festival/> 2018–2020

Потні видання:

1. Турнеєв С.П. Музичний диктант. Методичний посібник з навчального курсу

«Сольфеджіо» / Передмова М. Ю. Борисенко. Харків. Вид–во «Водний спектр Джі Ем Пі» 2017. 64 с.

2. Турнєєв С.П. Твори для квінтету духових / Ноти. Літ. ред. М. Ю. Борисенко; пер. Л. В. Бабаєвська.. Харків: «Естет Принт», 2019. – 68 с.

3. Птушкін В.М. Твори для двох фортепіано / Ноти / Літ. ред. М. Ю. Борисенко; пер. Л. В. Бабаєвська. – Харків : «Естет Принт», 2019. — 64 с.

4. Кравцов Т., Турнєєв С. Збірник музичних диктантів : Навчально-методичний посібник / Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського ; ред.-упор. М. Ю. Борисенко. – Харків: Вид – во «Естет Принт» 2020. – 52 с.

Стажування:

Міжнародне науково-педагогічне стажування-семінар у Куявському університеті м. Влоцлавек, Республіки Польща (19.10.2020–27.11.2020), Сертифікат № CSI 192705-KSW від 27.11.2020.